

Leo De Ren

Zappen op zilver

"Ik ben een zapper", zegt Leo De Ren.

En: "Ik ben niet echt door iets gepassioneerd. Laat me niet gauw binden ook. Ik selecteer wat me bevalt". Leo De Ren is conservator van het Provinciaal Museum Sterckshof-Zilvercentrum. Bouwde in die functie een gloednieuw zilvermuseum binnen een bestaand neo-gotisch kasteel uit. Drukte op die omgeving zijn stempel. Is met zijn opdracht dag en nacht bezig als het moet. Maar thuis is hij helemaal zichzelf: "Een zapper".

"Taal vind ik mooi", zegt hij. "Taal is scheppen. Scheppen met het goedkoopste alamaat dat voorhanden is: pen en papier. Hameren op klinkers en medeklinkers tot je muziek hoort. Ritme. Klank. Zo schreef ik een nooit uitgevoerd libretto in het Duits voor Piet Swerts. Toen Swerts niet zo naambekend was weliswaar. De reacties waren nochtans goed. Er wordt me wel eens gevraagd of ik het nog doe, libretto's schrijven. Ik ontken. Maar heb er drie in de la liggen. Op een paar kunstgreepjes na zijn ze zo goed als klaar. Ook een paar kortverhalen waar ik aan begon, liggen ongeduldig op hun definitieve eindredactie te wachten.

Foto: Jacques Sonck

Net zoals enkele gedichten.' Leo De Ren zucht: "Wat ik in dit leven niet heb is tijd. Als conservator kan je alles bewaren, behalve tijd, blijkt". Zijn liefde voor taal zinspeelt met muziek. "Vroeger speelde ik piano. Daarna ging ik achter het orgel zitten. Vandaag hou ik het bij luisteren. Oude muziek heb ik gehoord. Ik taal er niet meer naar. Leg mijn oor meer en meer te luisteren bij romantische muziek, bij hedendaagse muziek. Geef me gerust iets van Stockhausen. En een paar dingen van Gustav Mahler. En Paul Hindemith. En waarom geen Emerson, Lake and Palmer? Sinatra? Branduardi? Nee, geen etnische muziek. En met Oosterse muziek heb ik het ook moeilijk. Te zweverig.

Een te verschillend klankbeeld. Ver van mijn bed".

Dichtbij het bed: bergen literatuur. "Papier! Heb veel te veel papier in huis. Kom daar maar niet van af. Wetenschappelijk materiaal. Sagen, legenden, mythologie. Ben nu aan een Fins epos bezig: een openbaring. Mag graag mijn tanden zetten in een detective. En soms, heel soms, in een roman". Leo De Ren leest waar hij trek in heeft. Is niet bepaald met één schrijver of één genre bezig: "Ik zie wel hoe het mij uitkomt. Kijk; ik hou van de stad en hou van de natuur. Maar dan wel van echte steden en van echte natuur. Die schemerzone daartussen is niet aan mij besteed. In een verkaveling met

een armoedig lapje grond word ik gewis doodziek. En in een provinciestadje evenzeer."

Vakanties zijn er om te luieren. "Om met rust gelaten te worden. Om anoniem weg te zijn. Om alle dagdagelijkse zorgen van tafel te schuiven. Vakantie is stoom afdalen. Begrijp me niet verkeerd: massa, strand, verstand op nul, dat is ook niets voor mij. Vakantie is een logische aansluiting op een levensfilosofie: ik selecteer uit een aanbod volgens een mengeling van intuïtie en kennis. En daar zap ik op. Er stroomt in deze wereld zoveel informatie naar een individu toe dat zappen een absolute noodzaak is. Zoniet verdrinkt het individu. Gaat het ten onder".

Aan lekker tafelen is niets zondigs, stelt de Leo De Ren. Bij gastronomische hoogtepunten hoort de glans van zilver: "Thuis gedraag ik me niet als een verzamelaar van zilver", zegt hij. "Ik heb een paar interessante stukken, jawel. Maar ik hoef geen kasten vol. Een fijn zilveren bestek. Een paar accessoires. Meer niet. En dan niet alleen om het zilver op zich, maar om de combinatie. Een uitstekend gerecht moet veredeld worden door zilver, dat hoort zo. Zilver beklemtoont de mooie kleuren van groenten. Geeft aan vlees en vis iets nobels." Gepassioneerd door zilver? "Nee, nogmaals: niets passioneert mij. Ook zilver niet. Het fascineert mij wel. Zilver trekt me aan vanwege de mogelijkheden van de materie en bekoort me omwille van de glans. Zilver lijkt koud en warm tegelijk. Het is onvoorstelbaar glad". Sensueel wil hij zilver niet noemen. "Het is eerder de zuiverheid van zilver die me boeit", zegt hij. En het onberekenbare: als pure materie heeft zilver nagenoeg geen waarde, die krijgt het pas als het door de handen van een kunstenaar gaat".

PAUL DE MOOR

Terug naar de bro

José Vermeersch

Van 28 april t/m 2 juni loopt in 't Elzenveld en in de BBL-Brabo Hall te Antwerpen een overzichttentoonstelling met werken van de laatste twintig jaar van José Vermeersch. Een kleine aanvullende tentoonstelling in Het Spijker in Hoogstraten toont kleinere sculpturen van de 71-jarige Vermeersch (2 mei tot 21 mei).

Keramisch beeldhouwer José Vermeersch wortelt diep in de Westvlaamse grond. Als zoon van een vlaswerker ging hij met vader en broers naar de Leie om er de 'kapellen' te zetten en de 'hekkens' (de bakken waarin het vlas lag te roten) te trekken. Maar het bloed van de voorouders - decorateurs van kerken - stuwde de 13-jarige José naar de Kortrijkse academie. Als hij naar het Hoger Instituut te Antwerpen vertrekt, is hij achttien. Een 'boerken' uit de Westvlamers die het moet maken in de grote stad. Het is een harde tijd maar er is ook veel 'leute'. Constant Permeke is er één van zijn leermeesters. Het klassieke schilderen beu, de nieuwe figuratie had hem al in haar greep, trekt José Vermeersch naar de Westhoek: "Met mijn ideeën moest ik niet naar Sint-Martens-Latem gaan!". Hij werkt er in alle rust zijn filosofie uit en 'diene rare artiest met zijn geveerd kostuum' ontmoet er ook zijn vrouw "zonder wie het allemaal niet mogelijk was geweest".

Stond zijn filosofie in 1946 vast, de concrete verwoording zou nog twintig jaar op zich laten wachten. "Ik heb toen veel werk gemaakt maar ook heel veel vernietigd. Ieder weekend zocht ik verder. Ik was ondertussen getrouwd en zette open haarden om den brode. Het zat allemaal in mijn hoofd maar het moest naar beneden komen, geconcretiseerd worden. Dat was niet makkelijk, ik moest een totaal nieuwe taal ontwikkelen." In de jaren '60 breekt Vermeersch door met zijn schilderen maar echt tevreden is hij niet. De derde dimensie moet erbij en in '68 begint hij met keramiek: "Massief bootsen was niet wat ik zocht. Ik ben dan beginnen experimenteren met lappen klei. Toen de kop half van mijn eerste beeldje afgewerkt was,

